T076 BL VI (45) 1440 Tát Bà Đa Tỳ Ni Tỳ Bà Sa Q9

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

TAÙT BAØ ÑA TYØ NI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 9

6. Nhaân Duyeân Keát Chín Möôi Phaùp Ba-Daät-Ñeà (Tieáp Theo): 69. Nhaân duyeân keát giôùi thöù saùu möôi chín: Tyø-kheo vu baùng Tyø-kheo khaùc phaïm toäi trong Thaâu-lan-giaù thì phaïm Ñoät-kieát-la, vu baùng ngöôøi khaùc cuõng phaïm. 70. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi: Giôùi tröôùc cheá ñi chung ñöôøng vôùi Ni, giôùi naøy cheá ñi chung ñöôøng vôùi nöõ baïch y, nghóa ñoàng, ñi vôùi bao nhieâu ngöôøi nöõ thì phaïm baáy nhieâu Ba-daät-ñeà. 71. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi moát: Cuøng ñi vôùi giaëc: Baûn dòch ñôøi Taàn dòch Ca Sa-laø y nhuoäm, neáu Tyø-kheo maëc ca-sa naøy ñeán choã caàm thuù seõ khieán chuùng khoâng sôï haõi. Do coù thôï saên maëc ca sa giaû laøm Tyø-kheo gieát cheát thuù röøng neân töø ñoù veà sau, caàm thuù thaáy Tyø-kheo töø xa ñeàu sôï haõi traùnh ñi. Tyø-kheo ñi vôùi giaëc cuõng vaäy, ngöôøi nhìn thaáy seõ khoâng khôûi taâm tín kính neân Phaät cheá giôùi naøy. 72. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi hai: Neáu chöa ñuû hai möôi tuoåi, töôûng mình chöa ñuû thì khoâng ñaéc giôùi; thaät khoâng ñuû cho ñeán döôùi möôøi chín tuoåi ñeàu khoâng ñaéc giôùi. Baûn dòch ñôøi Hoà noùi laø möôøi chín tuoåi vaãn ñaéc giôùi, baûn dòch ñôøi Taàn noùi phaûi ñuû naêm môùi ñaéc giôùi, neáu khoâng ñuû coù theå tính caû thôøi gian ôû trong thai meï cho ñuû. Noùi coïng söï laø cuøng Taêng thuyeát giôùi, taùc phaùp yeát ma...; noùi cuøng ôû chung thì phaïm laø neáu cuøng ôû chung nguû quaù hai ñeâm. Neáu ngöôøi ñaõ ñuû hai möôi tuoài, töôûng laø ñuû hai möôi, khi ôû trong Taêng hoûi laïi ñaùp laø khoâng ñuû thì coù hai tröôøng hôïp: Moät laø vì queân loän thì ngöôøi naøy ñaéc giôùi, hai laø vì khoâng muoán thoï giôùi, do thaày cöôõng eùp cho thoï neân ñaùp laø khoâng ñuû thì ngöôøi naøy khoâng ñaéc giôùi. Ngöôøi ñaõ saùu möôi tuoåi thì khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc, thaày eùp thoï cuõng khoâng ñaéùc giôùi vì ngöôøi tuoåi naøy giaø suy, taâm yù chaäm luït, khoâng theå chòu noåi khoå haønh ñaïo, chæ ñöôïc laøm Sa-di; ngöôøi chöa tôùi baûy tuoåi cuõng khoâng neân ñoä, neáu ñoä vaø

BOÄ LUAÄT 6

cho thoï giôùi thì phaïm Ñoät-kieát-la. Khi cho thoï giôùi, Taêng neân quaùn saùt töôùng maïo vaø hoûi tuoåi, neáu chöa ñuû hai möôi thì khoâng neân cho thoï giôùi, vì tuoåi naøy coøn noân naûy khinh thaùo, khoâng chòu noåi khoå laïnh noùng ñoùi

khaùt; neáu cho thoï ñaïi giôùi seõ bò moïi ngöôøi cheâ traùch, laøm Sa-di thì khoâng ai traùch. Ni ñuû möôøi hai tuoåi laø ngöôøi nöõ ñaõ gaû thì ñöôïc thoï ñaïi giôùi vì ôû trong nhaø choàng ñaõ chòu ñöïng khoå sôû neân sanh nhaøm lìa. 73. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi ba: Sanh ñòa: Baûn dòch ñôøi Hoà dòch laø thaät ñòa, töø thaùng tö cho ñeán thaùng taùm laø muøa möa, ñaát ñai thaám nhuaàn khieán caây coû naåy maàm sanh tröôûng neân ñaát naøy goïi laø sanh ñòa; ngöôïc laïi vaøo nhöõng thaùng khaùc khoâng phaûi muøa möa, trôøi noùng khoâ khieán caây coû khoâng theå naåy maàm sanh tröôûng neân ñaát naøy khoâng phaûi laø sanh ñòa. Neáu ñaøo lôùp ñaát khoâ ôû treân thì phaïm Ñoät-kieát-la, ñaøo ñeán lôùp ñaát aåm öôùt ôû döôùi thì phaïm Ba- daät-ñeà. Ñaøo ñaát laøm moùng ñeå xaây töôøng laøm nhaø thì khoâng phaïm vì ñaát laøm nhaø khaùc vôùi ñaát troàng, neáu coù ngöôøi muoán laáy ñaát ñeå troàng neân chæ töø xa vaø noùi: “Nôi ñoù ñaát toát coù theå troàng”, neáu ñeán gaàn chæ thì phaïm. Trôøi möa trong ñaát coù oå kieán, neáu ñaøo ñaát naøy thì phaïm Ñoät-kieát-la vì ñaát naøy khoâng phaûi laø caên baûn thaät ñòa; nhöng neáu ñaát naøy coù coû moïc maø ñaøo thì phaïm Ba-daät-ñeà, ñaøo ñaát buøn cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. 74. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi boán: Trong giôùi naøy Phaät cheá khoâng cho xin phi thôøi vaø xin ngöôøi khoâng phaûi laø baø con, do Luïc quaàn Tyø-kheo cho Thích Ma-ha-nAm-laø baø con neân tuy ñaõ heát haïn boán thaùng thænh cuùng thuoác maø vaãn ñeán ñoøi hoûi. Thænh laïi laø do thí chuû coù vieäc gaáp, khoâng thöïc hieän ñuùng nhö lôøi ñaõ thænh neân sau ñoù thænh laïi, hoaëc ñaõ thænh cuùng xong hai thaùng, nay thænh theâm hai thaùng nöõa, hoaëc thænh nhieàu laàn, vieäc khoâng ñoàng ñeàu ñöôïc tuøy thænh trong ba thôøi xuaân haï ñoâng. Neáu thænh vaøo ñaàu haï thì giöõa haï thoï, neáu ñeán nöõa haï môùi thænh, khoâng heát boán thaùng thì nhaäp vaøo phaàn muøa ñoâng, thoï vaøo muøa khaùc cuõng gioáng nhö vaäy. Bieät thænh laø thænh rieâng moät vò naøo ñoù cuõng khoâng phaïm. 75. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi laêm: Keát ñoàng giôùi laø caû hai boä taêng ñeàu ñoàng giôùi thì Phaät seõ keát giôùi ôû trong ñaïi taêng tröôùc, sau ñoù sai moät ñaïi Tyø-kheo qua beân Ni taêng baùo laïi; neáu keát giôùi rieâng cho Ni thì ôû trong hai boä taêng maø keát, hoaëc do beân Ni nhaân khôûi ñoàng, hoaëc do beân Taêng nhaân khôûi ñoàng, hoaëc do caû hai beân nhaân khôûi ñoàng. Tu-ña-la laø boán boä A-haøm vaø hai traêm naêm möôi giôùi; Tyø-ni laø chieát phuïc, vì coù theå chieát phuïc tham saân si, chính laø Luaät. Ma-ña-laëc-giaø laø kheùo choïn nghóa cuûa caùc phaùp töôùng, töông töï

nhö A-tyø-ñaøm; Tyø baø Sa-laø A-tyø-ñaøm vaø giôùi taêng nhaát, vì noùi roõ nghóa vaø töôùng, luaän veà saéc hay khoâng phaûi saéc, laø giaùo hay khoâng phaûi giaùo. Kinh nhieáp vaøo Tyø-ni laø caùc kinh khaùc, hoaëc ôû choã thuyeát giôùi, neáu ñem giôùi trong kinh naøy noùi cho ngöôøi chöa thoï giôùi cuï tuùc bieát thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu hoï sanh taâm vaø khaåu khinh thöôøng khoâng ñeán nghe giôùi thì Tyø-kheo phaïm Ba-daät-ñeà, neáu vì vieäc khaùc khoâng ñeán nghe thì Tyø-kheo khoâng phaïm. 76. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi saùu: Ñeán rình nghe sôû dó phaïm laø vì töø vieäc nghe bieát naøy coù theå phaù phaät phaùp vaø khieán Taêng phaân thaønh hai boä. Neáu ñeán rình nghe roài ñi noùi laïi cho ngöôøi khaùc

bieát hay khoâng noùi laïi ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. 77. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi baûy: Khi Taêng xöû ñoaùn vieäc, Tyø-kheo im laëng ñöùng daäy boû ñi: Moät traêm leû moät phaùp yeát ma ñeàu thuoäc trong ba loaïi yeát ma laø ñôn baïch yeát ma, baïch nhò yeát ma, baïch töù yeát ma. Neáu vieäc ñôn giaûn thöôøng laøm thì ñôn baïch, vieäc hôi quan troïng thì baïch nhò, vieäc toái quan troïng thì baïch töù. Khi Taêng ñang laøm moät trong loaïi yeát ma naøy maø Tyø-kheo im laëng ñöùng daäy boû ñi thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu khoâng phaûi Taêng taùc phaùp yeát ma, ñöùng daäy boû ñi thì phaïm Ñoät-kieát-la. 78. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi taùm: Khoâng cung kính: Baûn dòch ñôøi Hoà goïi laø xuùc naõo ngöôøi khaùc. Neáu ñöôïc baûo cho bieát roài thì coù boán vieäc laøm xuùc naõo ngöôøi khaùc: Nhö thaày vaø baäc Thöôïng toøa ñaõ baûo cho bieát laø ñöøng laøm vieäc ñoù, ban ñaàu nghe lôøi khoâng laøm, khoâng laâu sau laïi laøm vaø sau cuøng caõi lôøi vaø laøm khaùc thì phaïm Ba-daät-ñeà. Xuùc naõo haï toøa thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu chöa ñöôïc baûo cho bieát thì coù hai vieäc laøm xuùc naõo ngöôøi khaùc ñeàu phaïm Ñoät-kieát-la. 79. Nhaân duyeân keát giôùi thöù baûy möôi chín: Uoáng röôïu: Neáu coù ñuû höông röôïu, vò röôïu vaø uoáng say thì phaïm Ba-daät-ñeà; aên men röôïu cuõng phaïm Ba-daät-ñeà. Uoáng röôïu coù theå phaïm toäi naêng hôn toäi naøy nghóa laø khi uoáng say coù theå taïo boán toäi nghòch, tröø toäi Phaù taêng, cuõng coù theå phaïm caùc khaùc khaùc vaø laøm caùc ñieàu aùc. 80. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi: Phi thôøi vaøo tuï laïc: ôû A-lan-nhaõ coù ñaøn vieät laøm choã ôû vaø choã hoïc vaán ôû beân ngoaøi gaàn tuï laïc; laïi coù ngöôøi ôû A-lan-nhaõ sôï coù giaëc cöôùp neân laøm moät truù xöù cho Taêng hay chuøa ôû beân ngoaøi gaàn tuï laïc. Neáu Tyø- kheo ra khoûi chuøa khoâng noùi vôùi ai, tôùi cöûa thaønh thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu muoán vaøo tuï laïc, baïch chung chung laø vaøo tuï laïc thì ñöôïc tuøy yù ñi,

BOÄ LUAÄT 6

neáu baïch roõ choã ñi ñeán hoaëc khoâng baïch tröôùc thì khi ñeán nôi ñoù tuøy thaáy Tyø-kheo naøo, baïch thì khoâng phaïm. 81. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi moát: Phaät cheá giôùi naøy duyeân khôûi töø Baït-nan-ñaø, thí chuû vì Baït-nan-ñaø neân xuaát moät traêm löôïng mua caùc vaät caàn duøng vaø moät traêm löôïng lo lieäu caùc thöùc aên uoáng ñeå cuùng döôøng Phaät vaø Taêng. Ñeán ngaøy ñoù Baït- nan-ñaø ñeán nhaø thí chuû naøy tröôùc, daën doø thí chuû roài ñi ñeán nhaø khaùc vaø trôû laïi treã giôø thoï thöïc cuûa Phaät vaø Taêng neân Phaät cheá giôùi. Neáu ñaøn vieät thænh Taêng thoï thöïc, vaøo saùng sôùm Tyø-kheo baïch Taêng roài ñi ñeán thì khoâng phaïm, neáu khoâng baïch thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu baïch roài ñi ñeán giöõa ñöôøng laïi gheù qua nhaø khaùc thoï thöïc, thoï chaùnh thöïc thì phaïm Ba- daät-ñeà, khoâng phaûi chaùnh thöïc thì phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu ñi cuøng Taêng thì khoâng caàn baïch, neáu ñi ñeán tröôùc thì phaïm Ba-daät-ñeà. Neáu thí chuû thænh thöïc vaøo ngaøy mai, ngaøy nay Tyø-kheo ñi ñeán thì phaïm Ba-daät-ñeà, tröø thí chuû thænh; ngaøy sau neáu thí chuû khoâng ñeå phaàn thöùc aên maø Tyø- kheo töï ñeán thì phaïm Ba-daät-ñeà, vì laøm cho thí chuû meät nhoïc laøm thöùc aên. Neáu chuùng taêng ñeán nhaø thí chuû tröôùc, mình leã meã ñeán

sau thì phaïm Ba-daät-ñeà; thoï thöïc xong chöa thoï thaån maø boû ñi thì phaïm Ba-daät-ñeà; muoán ñi rieâng ñeán choã khaùc phaûi baùo cho baïn ñoàng hoïc bieát, phaïm vaø khoâng phaïm gioáng nhö treân. Duø nhaø ñaøn vieät gaàn chuøa, Tyø-kheo neáu ñeán maø khoâng baïch Taêng cuõng phaïm Ba-daät-ñeà; vaøo thaønh thì phaïm Ñoät-kieát-la; neáu coù baïch nhöng laïi veà treã laøm xuùc naõo Taêng thì phaïm Ñoät-kieát-la. 82. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi hai: Cöûa laø cöûa ngoaøi cuûa cung vua, ngaïch cöûa laø ngay tröôùc cöûa cung coù moät caây goã goïi laø ngaïch cöûa, neáu Tyø-kheo böôùc qua caây goã naøy vaøo beân trong thì phaïm. Vua chöa caát cuûa baùu laø vua tuy ra ngoaøi nhöng phu nhaân cuûa vua chöa ra, phu nhaân laø cuûa baùu cuûa vua, coøn maëc aùo nguû moûng manh treân ngöôøi neân thaân phaàn aûnh hieän ra ngoaøi, nhìn thaáy deã khôûi yù duïc, vì chöa caát aùo nguû naøy, chöa maëc laïi aùo khaùc neân goïi laø chöa caát cuûa baùu. Ban ñeâm trôøi chöa saùng: Theo baûn dòch ñôøi Hoà thì coù hai nghóa laø trôøi chöa saùng hoaëc laø phu nhaân chöa daäy. Neáu phu nhaân cuûa vua chöa caát cuûa baùu, Tyø-kheo böôùc qua ngaïch cöûa vaøo beân trong thì phaïm Ba-daät-ñeà; neáu vua ñaõ ra vaø phu nhaân ñaõ caát cuûa baùu, Tyø-kheo vaøo khoâng phaïm; neáu vua, phu nhaân hoaëc ñaïi thaàn... duøng theá löïc baét daãn vaøo thì khoâng phaïm; neáu vaøo cöûa cung cuûa vua trôøi, vua roàng, quyû thaàn thì phaïm Ñoät-kieát-la; vaøo cöûa cung troáng khoâng thì khoâng phaïm. Vua laø chæ cho ngöôøi ñöùng ñaáu moät tuï laïc trôû leân.

83. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi ba: Hoâm nay toâi môùi bieát phaùp naøy laø do nghe giôùi vôùi taâm taùn loaïn neân keát phaïm, nghe töø ñaàu ñeán Chuùng hoïc phaùp môùi noùi caâu naøy thì phaïm Ñoät-kieát-la; nghe thuyeát giôùi xong môùi noùi caâu naøy thì phaïm Ba- daät-ñeà; neáu thaät ñaõ bieát roài maø noùi laø nay môùi bieát thì phaïm voïng ngöõ Ba-daät-ñeà; giôùi naøy chæ keát toäi khoâng chuù taâm laéng nghe giôùi. 84. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi boán: OÁng kim: Vì laø vaät khinh (khoâng quyù giaù) neân khoâng xeáp vaøo trong thieân Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà. Neân phaù boû laø neáu traû laïi cho thí chuû maø thí chuû khoâng nhaän, neáu cho ngöôøi khaùc thì thí chuû khoâng vui , ñem cho Taêng thì khoâng nhö phaùp, vì vaäy neân phaù boû. Xöông laø nhö xöông voi, xöông ngöïa...; nha chæ cho ngaø voi hay raêng nanh heo röøng; söøng laø nhö söøng traâu, söøng deâ, söøng nai. Do tham ñeïp vaø khoâng thanh tònh neân keát phaïm. 85. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi laêm: Giöôøng cao roäng laø giöôøng cao quù taùm ngoùn tay cuûa Phaät, naèm deã sanh kieâu maïn, vì tuøy ngoài naèm maø keát toäi neân khoâng xeáp vaøo trong thieân Ni-taùt-kyø Ba-daät-ñeà; neân cöa bôùt cho ñuùng löôïng roài vaøo trong Taêng saùm hoái; neáu ôû choã aåm thaáp thì ñöôïc keâ cao ñeán taùm ngoùn tay, cao quaù taùm ngoùn tay thì phaïm. 86. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi saùu: Ñaâu-la-mieân laø teân chung cuûa loaïi coû, caây boâng vaûi thöôøng do ngöôøi giaøu sang caát chöùa; neáu Tyø-kheo laáy doàn laøm ngoïa cuï hay sanh truøng neân bò ngöôøi ñôøi cheâ hieàm; laïi do ngoài naèm treân neäm boâng caûm thaáy eâm aám, sau gaëp trôøi laïnh ngoài naèm treân ngoïa cuï thoâ cöùng seõ khoâng chòu noåi neân Phaät cheá ngaên. Tyø-kheo khi xin boâng Ñaâu la

mieân thì phaïm Ñoät-kieát-la, doàn thaønh ngoïa cuï thì phaïm Ba-daät-ñeà. 87. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi baûy: Y phuù kieân laø do coù moät Tyø-kheo bònh ung nhoït, maùu muû chaûy ra laøm dô y An-ñaø-hoäi neân Phaät cho caát chöùa y naøy duøng ñeán khi laønh bònh; y naøy maëc beân trong puû treân choã bò ung nhoït, keá maëc Neâ-hoaøn- taêng; kích löôïng cuûa y naøy cuõng baèng Neâ-hoaøn-taêng. 88. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi taùm: Ni-sö-ñaøn: Khi Phaät taïi theá, y naøy chæ duøng ñeå ngoài neân kích löôïng nhoû; sau do Nan-ñaø neân khai cho may theâm ñöôøng vieàn moät gang tay nöõa, toång coäng laø daøi saùu thöôùc, roäng ba thöôùc. 89. Nhaân duyeân keát giôùi thöù taùm möôi chín: Trong giôùi naøy Phaät khoâng cho Öu-baø-di ñöôïc nguyeän quaù töùc laø

BOÄ LUAÄT 6

khoâng ñöôïc nguyeän khoâng nhö phaùp, chæ ñöôïc nguyeän nhö phaùp. Tyø- kheo taém nôi choã ñaát troáng hay choã coù che lôïp ñeàu khoâng ñöôïc taém chung vôùi baïch y, neân maëc Taêng kyø chi ñeå che thaân: Moät laø vì coù hoå theïn, hai laø ñeå ngöôøi khaùc nhìn thaáy khoâng khôûi duïc. Xöa coù moät Tyø- kheo A-la-haùn ñang taém, moät Tyø-kheo khaùc nhìn thaáy thaân vò naøy thanh tònh lieàn khôûi yù duïc. Do nhaân duyeân naøy neân ruïng maát nam caên, sanh nöõ caên vaø hoaøn tuïc; thôøi gian sau gaëp laïi Tyø-kheo A-la-haùn lieàn nhôù laïi nhaân duyeân tröôùc neân thænh caàu A-la-haùn cho saùm hoái, do duïng taâm thuaàn thaønh neân coù laïi nam caên nhö tröôùc. Vì nhaân duyeân naøy neân khi taém khoâng ñöôïc ñeå loä thaân, trong kinh noùi toâi daâm duïc vôùi Tyø-kheo hay Sa-di trì giôùi ngang vôùi toäi phaù thaùp baûy baùu. 90. Nhaân duyeân keát giôùi thöù chín möôi: May y baèng löôïng y cuûa Phaät: Do thaân Phaät cao lôùn gaáp ñoâi ngöôøi thöôøng neân löôïng y cuõng roäng daøi gaáp ñoâi. Nan-ñaø laø em cuûa Phaät, thaáp hôn Phaät boán ngoùn tay neân y cuûA-Nan-ñaø phaûi giaûm bôùt chieàu daøi moät thöôùc vaø chieàu roäng boán taác, khoâng theå maëc baèng kích löôïng y cuûa Phaät. Y cuûa Phaät coù maøu saéc nhö vaøng roøng, y cuûA-Nan-ñaø neân hoaïi saéc nhö y cuûa caùc Tyø-kheo.

7. Nhaân Duyeân Keát Boán Ba-La-Ñeà-Ñeà-Xaù-Ni: 1. Nhaân duyeân keát giôùi thöù nhaát: Giôùi naøy baát coïng, ba chuùng ni khoâng phaïm, Sa-di phaïm Ñoät-kieát- la. Theå cuûa giôùi naøy khoâng coù teân toäi, do phaûi ñeán beân moät Tyø-kheo khaùc noùi loãi saùm hoái neân goïi laø Hoái quaù. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo khoâng bònh, vaøo tuï laïc töï tay thoï laáy thöùc aên töø Tyø-kheo-ni khoâng phaûi laø baø con thì phaïm Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni; cuøng moät luùc thoï laáy möôøi laêm loaïi thöùc aên thì phaïm moät Hoái quaù, neáu thoï rieâng moãi loaïi thì moãi moãi phaïm Hoái quaù. Khoâng phaïm laø Tyø-kheo bònh hoaëc Tyø-kheo-ni cho thöùc aên laø baø con, hoaëc thoï thöùc aên ôû trong mieáu thôø trôøi hoaëc nôi choã ñoâng ngöôøi tuï hoïp, hoaëc ôû choã Sa-moân, hoaëc ôû ngoaøi tuï laïc hoaëc ôû trong chuøa Ni. 2. Nhaân duyeân keát giôùi thöù hai: Giôùi naøy baát coïng, ba chuùng ni khoâng phaïm, Sa-di phaïm Ñoät- kieát-la. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo ñöôïc thöùc aên do Tyø-kheo-ni chæ veû cho ñaøn vieät cuùng thì phaïm, tuøy ñöôïc bao nhieâu thöùc aên thì phaïm baáy nhieâu Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni. Neáu hai boä taêng

cuøng ngoài, trong moät boä Taêng neáu coù ngöôøi noùi vôùi Tyø-kheo-ni thì boä Taêng thöù hai cuõng goïi laø ñaõ noùi vôùi Tyø-kheo-ni. Neáu vaøo rieâng, ngoài rieâng, aên rieâng

vaø ñi ra rieâng thì Tyø-kheo khi ñi vaøo nhaø ñaøn vieät neân hoûi Tyø-kheo ñi ra: "Trong ñaây coù Tyø-kheo-ni naøo chæ veû ñaøn vieät cuùng thöùc aên cho Tyø-kheo khoâng?", neáu ñaùp laø coù thì neân hoûi: "Coù vò naøo ñaõ nhaéc nhôû Tyø-kheo-ni ñoù chöa?", neáu ñaùp laø ñaõ nhaéc nhôû thì Tyø-kheo môùi vaøo naøy cuõng goïi laø ñaõ nhaéc nhôû Tyø-kheo-ni ñoù. 3. Nhaân duyeân keát giôùi thöù ba: Giôùi naøy Tyø-kheo coïng giôùi vôùi Tyø-kheo-ni, ba chuùng döôùi baát coïng. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø neáu Tyø-kheo ôû trong nhaø cuûa Hoïc gia, bieát Taêng ñaõ yeát ma Hoïc gia roài, tröôùc khoâng ñöôïc Hoïc gia thænh thöïc maø töï ñeán nhaø thoï laáy thöùc aên thì phaïm Hoái quaù. Neáu cuøng moät luùc thoï möôøi laêm loaïi thöùc aên thì phaïm moät Hoái quaù, neáu thoï rieâng moãi loaïi thì moãi moãi phaïm Hoái quaù. 4. Nhaân duyeân keát giôùi thöù tö: Giôùi naøy baát coïng, boán chuùng kia khoâng phaïm. Töôùng phaïm trong giôùi naøy laø Neáu Taêng chöa sai, Tyø-kheo khoâng ôû ngoaøi Taêng phöôøng maø ôû trong Taêng phöôøng töï tay thoï laáy thöùc aên thì phaïm Hoái quaù. Neáu Tyø-kheo ñöôïc Taêng yeát ma sai, bieát nôi ñoù seõ coù giaëc vaøo thì neân cuøng tònh nhaân ñöùng ôû ñoù canh chöøng; neáu thaáy coù ai gioáng nhö giaëc thì neân ñoùn laáy thöùc aên vaø noùi vôùi ngöôøi ñöa thöùc aên ñeán raèng: "OÂng ñöøng ñi vaøo trong ñoù, vì trong ñoù coù ngöôøi gioáng nhö keû giaëc", neáu ngöôøi ñöa thöùc aên gaéng göôïng ñeán trong ñoù thì Tyø-kheo khoâng phaïm. Luaät sö noùi ngöôøi ñöôïc Taêng sai phaûi laø ngöôøi khoûe maïnh, coù söùc löïc coù theå ñuoåi ñöôïc giaëc; neáu khoâng theå ñuoåi ñöôïc thì Taêng neân ñeán choã cuûa giaëc, neáu cuõng khoâng theå ñuoåi ñöôïc thì neân noùi vôùi ñaøn vieät trong tuï laïc ñeå nhieàu ngöôøi cuøng phoøng hoä.

8. Nhaân Duyeân Keát Chuùng Hoïc Phaùp: Tyø-kheo coïng giôùi vôùi Tyø-kheo-ni. Noùi caùc Tyø-kheo maëc Neâ- hoaøn-taêng quaù cao, khoâng phaûi laø naêm Tyø-kheo cuõng khoâng phaûi ba anh em Taàn loa Ca-dieáp; cuõng khoâng phaûi laø Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc- kieàn-lieân; cuõng khoâng phaûi laø caùc Tyø-kheo thieän lai maø phaàn nhieàu laø caùc Tyø-kheo doøng hoï Thích xuaát gia, do baïch töù yeát ma thoï giôùi cuï tuùc. Caùc vò naøy xuaát thaân töø Hoaøng toäc do thoùi quen tröôùc neân thöôøng hoaïi oai nghi, maëc Neâ-hoaøn-taêng quaù daøi; caùc Baø-la-moân xuaát gia trong Phaät phaùp thì laïi maëc Neâ-hoaøn-taêng quaù cao; Luïc quaàn Tyø-kheo thì laïi maëc so le… Hoûi: Trong naêm thieân giôùi vì sao chæ coù giôùi maëc ca-sa vaø Neâ- hoaøn-taêng naøy Phaät phaûi quaùn chö Phaät quaù khöù, vò lai vaø chö thieân coõi

BOÄ LUAÄT 6

trôøi Tònh cö roài môùi keát giôùi? Ñaùp: Phaät keát naêm thieân giôùi ñeàu coù quaùn chö Phaät ba ñôøi, chæ vì Phaät keát thieân giôùi naøy laø ñaàu tieân vaø keát toäi nheï nhaát trong naêm thieân, sôï caùc ñeä töû trong töông lai khoâng coù taâm xem troïng neân Phaät phaûi quaùn chö Phaät ba ñôøi vaø chö thieân coõi trôøi Tònh

cö roài môùi keát giôùi, cuõng ñeå cho chuùng sanh ñôøi sau khoâng sanh toäi khinh maïn. Chö Phaät trong ba ñôøi keát giôùi coù choã gioáng nhau cuõng coù choã khoâng gioáng nhau, trong naêm thieân giôùi chaéc chaén laø khoâng gioáng nhau heát, nhöng keát giôùi veà vieäc maëc ca sa vaø Neâ-hoaøn-taêng thì chö Phaät ba ñôøi ñeàu cheá ñoàng nhau, vì vaäy Phaät phaûi quaùn chö Phaät ba ñôøi roài môùi keát giôùi. Hoûi: Caùc hoïc giôùi naøy Phaät cheá ñaàu tieân hay sau cuøng? Ñaùp: Thieân giôùi naøy Phaät cheá ñaàu tieân, sau khi Phaät nhaäp dieät, caùc vò keát taäp Phaùp taïng saép xeáp theo thöù töï trong khinh neân ñeå ôû sau cuøng; vì toäi tuy coù moät nhöng troïng khinh phaân bieät coù naêm, ñeå giôùi troïng ôû tröôùc, giôùi khinh ôû sau; thieân giôùi naøy nheï nhaát trong naêm thieân neân ñeå ôû sau cuøng. Laïi ño toäi coù taùnh toäi vaø giaù toäi, taùnh toäi ñeå ôû tröôùc, giaù toäi ñeå ôû sau; laïi do toäi phaân bieät coù höõu taøn vaø voâ taøn, toäi Voâ taøn ñeå ôû tröôùc, toäi Höõu taøn ñeå ôû sau. Hoûi: Caùc thieân giôùi khaùc vì sao khoâng noùi laø caàn neân hoïc, chæ rieâng thieân giôùi naøy laïi noùi laø caàn neân hoïc? Ñaùp: Caùc thieân giôùi khaùc do toäi naëng neân deã thoï trì, vì vöøa phaïm lieàn thaønh toäi phaûi saùm hoái trong Taêng hoaëc laø ñoái thuù saùm hoái; thieân giôùi naøy do toäi nheï neân khoù thoï trì, neáu lôû phaïm thì neân sanh taâm hoái vaø nhôù hoïc ñeå haønh thì toäi lieàn dieät. Do khoù thoï trì vaø deã phaïm neân taâm phaûi thöôøng nhôù hoïc ñeå haønh chöù khoâng keát teân toäi, chæ noùi laø caàn neân hoïc. - Moät vaø hai cheá khoâng ñöôïc maëc noäi y quaù cao hay quaù thaáp, treân döôùi maét caù chaân moät gang tay goïi laø quaù cao hay quaù thaáp. Neáu Tyø- kheo vaø Sa-di khi ñi xa cho maëc noäi y treân maét caù chaân hai gang tay, cho ñeán döôùi ñaàu goái; ba chuùng Ni trong taát caû thôøi ñeàu phaûi maëc noäi y treân maét caù chaân moät gang tay, duø coù ñi xa cuõng khoâng ñöôïc maëc cao hôn. - Ba laø khoâng ñöôïc maëc noäi y so le. - Boán laø khoâng ñöôïc maëc nhö ñaàu chieác buùa. - Naêm laø khoâng ñöôïc maëc nhö laù caây Ña la. - Saùu laø khoâng ñöôïc maëc nhö voøi voi. - Baûy laø khoâng ñöôïc maëc quaán thaønh cuïc. - Taùm laø khoâng ñöôïc xeáp neáp nhoû. - Chín laø khoâng ñöôïc maëc y xoác xeách.

- Möôøi laø khoâng ñöôïc maëc y vaét qua hai beân. - Möôøi moät laø khoâng ñöôïc maëc noäi y baèng vaûi moûng. - Möôøi hai laø phaûi maëc noäi y ngay ngaén. Veà ba y coù boán giôùi laø cao, thaáp, so le vaø neân maëc ngay ngaén (teà chænh); vaøo nhaø baïch y coù boán möôi moát giôùi; thoï thöïc coù hai möôi baûy giôùi: - Moät laø nhaát taâm thoï côm. - Hai laø nhaát taâm thoï canh. - Ba laø khoâng ñöôïc thoï côm canh ñaày traøn baùt. - Boán laø thoï côm canh neân ñoàng aên. - Naêm laø khoâng ñöôïc moi côm ôû giöõa maø aên. - Saùu laø khoâng ñöôïc löïa moùn ngon aên tröôùc. - Baûy laø khoâng ñöôïc vaét mieáng côm lôùn maø aên. - Taùm laø khoâng ñöôïc tay boác côm aên. - Chín laø khoâng ñöôïc haù mieäng tröôùc chôø côm ñöa ñeán. - Möôøi laø khoâng ñöôïc mieäng ngaäm côm noùi chuyeän. - Möôøi moät laø khoâng ñöôïc aên côm chöøa phaân nöõa. - Möôøi hai laø khoâng ñöôïc huùp thöùc aên ra tieáng. - Möôøi ba laø khoâng ñöôïc nhai côm ra tieáng. - Möôøi boán laø khoâng ñöôïc aên nuoát troïng. - Möôøi laêm laø khoâng ñöôïc le löôõi lieám maø aên. - Möôøi saùu laø khoâng ñöôïc nhaên muõi ngöûi thöùc aên. - Möôøi baûy laø khoâng ñöôïc lieám tay

dính thöùc aên. - Möôøi taùm laø khoâng ñöôïc duøng ngoùn tay veùt baùt maø aên. - Möôøi chín laø khoâng ñöôïc raûy tay dính thöùc aên. - Hai möôi laø khoâng ñöôïc löôïm côm rôi rôùt maø aên. - Hai möôi moát laø khoâng ñöôïc duøng tay khoâng saïch caàm ñoà ñöïng thöùc aên. hai möôi hai laø khoâng bònh thì khoâng ñöôïc ñoøi hoûi thöùc aên. - Hai möôi ba laø khoâng ñöôïc laáy côm phuû leân thöùc aên ñeå mong ñöôïc theâm. - Hai möôi boán laø khoâng ñöôïc nhìn vaøo baùt cuûa ngöôøi beân caïnh. - Hai möôi laêm laêm laø phaûi nhìn vaøo baùt cuûa mình maø aên. - Hai möôi saùu laø phaûi aên theo thöù lôùp cho heát côm vaø thöùc aên trong baùt. - Hai möôi baûy laø nöôùc röûa baùt coù côm, khoâng hoûi chuû thì khoâng ñöôïc ñoå trong nhaø. Veà thuyeát giôùi coù möôøi chín giôùi, ñaïi tieåu tieän khaïc nhoå coù ba giôùi, leo leân caây coù moät giôùi.

BOÄ LUAÄT 6

9. Nhaân Duyeân Keát Baûy Phaùp Dieät Traùnh: a. Nhaân duyeân keát phaùp Töï ngoân dieät traùnh: Neáu trong naêm chuùng coù vieäc vaø vieäc coù phaïm hay khoâng phaïm trong naêm thieân giôùi ñeàu neân duøng phaùp Töï ngoân ñeå dieät traùnh. Töï ngoân dieät traùnh coù möôøi loaïi phi phaùp vaø möôøi loaïi nhö phaùp. möôøi loaïi phi phaùp laø: 1. Neáu Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, töï noùi khoâng phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø khoâng phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp: “Khoâng phaïm”. Ñaây goïi laø phi phaùp. 2 ñeán 5: Neáu Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba- la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la maø töï noùi laø khoâng phaïm; chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø khoâng phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp: “Khoâng phaïm”. Ñaây goïi laø phi phaùp. 6. Laïi coù Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di maø töï noùi laø toâi phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø phaïm Ba-la-di phaûi khoâng?”, ñaùp laø toâi phaïm. Ñaây goïi laø phi phaùp. 7 ñeán 10: Laïi coù Tyø-kheo khoâng phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba- daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la maø töï noùi laø toâi phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø toâi phaïm. Ñaây goïi laø phi phaùp. Möôøi loaïi nhö phaùp laø: 1. Neáu coù Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, töï noùi laø toâi phaïm Ba-la-di, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø toâi phaïm. Ñaây goïi laø nhö phaùp. 2 ñeán 5: Laïi coù Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba- la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la; töï noùi laø toâi phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø toâi phaïm. Ñaây goïi laø nhö phaùp. 6. Laïi coù Tyø-kheo khoâng phaïm Ba-la-di, töï noùi laø khoâng phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø khoâng phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng phaïm. Ñaây goïi laø nhö phaùp. 7 ñeán 10: Laïi coù Tyø-kheo khoâng phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba- daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la; töï noùi laø khoâng phaïm, chuùng taêng hoûi: “Thaày töï noùi laø khoâng phaïm phaûi khoâng?”, ñaùp laø khoâng phaïm. Ñaây goïi laø nhö phaùp. b. Nhaân duyeân keát phaùp Hieän tieàn dieät traùnh: Hieän tieàn Tyø-ni coù hai loaïi phi phaùp vaø hai loaïi nhö phaùp. hai loaïi phi phaùp laø: 1. Coù Taêng phi phaùp daïy baûo Taêng phi phaùp, muoán kieán chieát

phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù Taêng phi phaùp daïy baûo ba ngöôøi phi phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù Taêng khoâng nhö phaùp daïy baûo hai, moät ngöôøi khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù ba ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo ba ngöôøi khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù ba ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo hai, moät ngöôøi vaø Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù hai ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo hai, moät, ba ngöôøi vaø Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù moät ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo moät, ba, hai ngöôøi vaø Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Ñaây laø loaïi phi phaùp thöù nhaát. 2. Laïi coù Taêng khoâng nhö phaùp daïy baûo Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù Taêng khoâng nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät ngöôøi nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù ba ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät ngöôøi vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø- ni. Laïi coù hai ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo hai, moät, ba ngöôøi vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù moät ngöôøi khoâng nhö phaùp daïy baûo moät, hai, ba ngöôøi vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Ñaây laø loaïi phi phaùp thöù hai . Hai loaïi Hieän tieàn dieät traùnh nhö phaùp laø: 1. Coù Taêng nhö phaùp daïy baûo Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù Taêng nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät ngöôøi nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù ba ngöôøi nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät ngöôøi vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù hai ngöôøi nhö phaùp daïy baûo hai, moät, ba ngöôøi vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù moät ngöôøi nhö phaùp daïy baûo moät , ba, hai vaø Taêng nhö phaùp, muoán khieán cho chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Ñaây laø loaïi nhö phaùp thöù nhaát. 2. Coù Taêng nhö phaùp daïy baûo Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù Taêng nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät ngöôøi khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù ba ngöôøi nhö phaùp daïy baûo ba, hai, moät vaø Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù hai ngöôøi nhö phaùp daïy baûo hai, moät, ba ngöôøi vaø Taêng khoâng nhö

phaùp, muoán khieán chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Laïi coù moät ngöôøi nhö phaùp daïy baûo moät, ba, hai vaø Taêng khoâng nhö phaùp, muoán khieán cho chieát phuïc maø cho Hieän tieàn Tyø-ni. Ñaây laø loaïi nhö phaùp thöù hai. c. Nhaân duyeân keát phaùp ÖÙc nieäm dieät traùnh: Ñaây laø loaïi Tyø-ni thuû hoä, naêm chuùng ñeàu neân cho ÖÙc nieäm Tyø-ni, naêm thieân giôùi cuõng neân cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. Khi cho ÖÙc nieäm Tyø-ni phaûi baïch töù yeát ma, Tyø-kheo vaø

Tyø-kheo-ni neân hieän tieàn, ba chuùng döôùi khoâng hieän tieàn. Neáu Tyø-kheo ñöôïc ÖÙc nieäm Tyø-ni roài trôû xuoáng laøm Sa-di thì vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu hoaøn tuïc, sau ñoù xuaát gia laïi hoaëc laøm Sa-di cho ñeán laøm Tyø-kheo, vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu chuyeån caên thaønh Ni, vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc. Neáu Sa-di ñöôïc ÖÙc nieäm Tyø-ni roài thoï giôùi cuï tuùc thì vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu hoaøn tuïc, sau ñoù xuaát gia laïi hoaëc laøm Sa-di hoaëc laøm Tyø-kheo, vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu chuyeån caên thaønh Ni, vaãn theo ÖÙc nieäm Tyø-ni ñaõ cho tröôùc. Ba chuùng Ni ñöôïc ÖÙc nieäm Tyø-ni roài laàn löôït theo thöù lôùp cuõng gioáng nhö Tyø- kheo vaø Sa-di ôû treân. ÖÙc nieäm dieät traùnh coù ba loaïi phi phaùp vaø ba loaïi nhö phaùp. Ba loaïi phi phaùp laø: 1. Coù Tyø-kheo phaïm toäi Voâ taøn, töï noùi laø phaïm toäi Höõu taøn. Tyø- kheo naøy theo Taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni, neáu Taêng cho ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi laø phi phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân dieät taãn. 2. Laïi nhö Tyø-kheo Thi-vieät do taâm cuoàng si ñieân ñaûo maø laøm nhieàu vieäc khoâng thanh tònh, phi phaùp, khoâng phaûi ñaïo tuøy thuaän, khoâng phaûi phaùp Sa-moân. Ngöôøi naøy sau khi trôû laïi boån taâm, nhöõng toäi ñaõ laøm tröôùc kia neáu Taêng hoaëc ba, hai, moät ngöôøi thöôøng baøn noùi vieäc naøy; ngöôøi naøy theo Taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi laø phi phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho Baát si Tyø- ni. 3. Laïi nhö Tyø-kheo Ha-ña khoâng coù taøm quyù phaù giôùi, coù toäi thaáy nghe nghi; ngöôøi naøy töï noùi laø toâi coù toäi naøy, nhöng sau laïi noùi laø toâi khoâng coù toäi naøy. Ngöôøi naøy theo Taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi laø phi phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho Thaät mích Tyø-ni. Ñaây laø ba loaïi phi phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni. Ba loaïi nhö phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni laø: 1. Nhö Tyø-kheo Ñaø-phieâu bò Tyø-kheo-ni Di-ña-la ñem phaùp Ba- la-di khoâng caên cöù vu baùng, do Taêng hoaëc ba, hai, moät ngöôøi thöôøng baøn noùi vieäc naøy neân Tyø-kheo naøy theo Taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi laø nhö phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy

neân cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. 2. Laïi nhö coù moät Tyø-kheo phaïm toäi nhöng ñaõ phaùt loà nhö phaùp saùm hoái tröø dieät, neáu Taêng hoaëc ba, hai, moät ngöôøi vaãn coøn baøn noùi vieäc naøy. Tyø-kheo naøy theo Taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi la nhö phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. 3. Laïi nhö coù Tyø-kheo tuy chöa phaïm toäi naøy nhöng aét seõ phaïm, neáu Taêng hoaëc ba, hai, moät ngöôøi vì vieäc naøy maø noùi laø phaïm toäi neân Tyø-kheo naøy theo taêng xin ÖÙc nieäm Tyø-ni; neáu Taêng cho ngöôøi naøy ÖÙc nieäm Tyø-ni thì goïi laø nhö phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho ÖÙc nieäm Tyø-ni. Ñaây laø ba loaïi nhö phaùp ÖÙc nieäm Tyø-ni. Haønh phaùp cuûa tyø-kheo ñöôïc ÖÙc nieäm Tyø-ni laø caùc Tyø-kheo khoâng ñöôïc baøn noùi veà toäi cuûa tyø-kheo kia nöõa, khoâng ñöôïc baûo nhôù nghó, khoâng ñöôïc theo hoûi veà vieäc aáy, cuõng khoâng nghe Tyø-kheo khaùc noùi veà vieäc aáy nöõa. Neáu Tyø-kheo naøo theo hoûi veà vieäc aáy thì phaïm Ñoät-kieát-la, nghe ngöôøi khaùc noùi veà vieäc aáy cuõng phaïm Ñoät-kieát-la; neáu coøn baøn noùi veà vieäc aáy hoaëc baûo

nhôù nghó thì phaïm Ba-daät-ñeà. d. Nhaân duyeân keát phaùp Baát si Tyø-ni: Ñaây laø loaïi Tyø-ni thuû hoä, naêm chuùng ñeàu neân cho Baát si Tyø-ni, naêm thieân giôùi cuõng neân cho Baát si Tyø-ni. Khi cho Baát si Tyø-ni phaûi baïch töù yeát ma, Tyø-kheo vaø Tyø-kheo-ni neân hieän tieàn, ba chuùng döôùi khoâng hieän tieàn. Neáu Tyø-kheo ñöôïc Baát si Tyø-ni roài trôû xuoáng laøm Sa- di thì vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu hoaøn tuïc, sau ñoù xuaát gia laïi hoaëc laøm Sa-di cho ñeán laøm Tyø-kheo, vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu chuyeån caên thaønh Ni, vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc. Neáu Sa-di ñöôïc Baát si Tyø-ni roài thoï giôùi cuï tuùc thì vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu hoaøn tuïc, sau ñoù xuaát gia laïi hoaëc laøm Sa-di hoaëc laøm Tyø-kheo, vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc; neáu chuyeån caên thaønh Ni, vaãn theo Baát si Tyø-ni ñaõ cho tröôùc. Ba chuùng Ni ñöôïc Baát si Tyø-ni roài laàn löôït theo thöù lôùp cuõng gioáng nhö Tyø-kheo vaø Sa-di ôû treân. Baát si Tyø-ni coù boán loaïi phi phaùp vaø boán loaïi nhö phaùp. Boán loaïi phi phaùp laø: Coù Tyø-kheo khoâng cuoàng si ñieân ñaûo maø hieän töôùng cuoàng si, caùc Tyø- kheo trong Taêng hoûi: “Luùc cuoàng si thaày ñaõ laøm nhöõng gì, nay thaày coøn nhôù khoâng?”, ñaùp: “Tröôûng laõo, toâi nhôù vì cuoàng si neân toâi laøm, ngöôøi khaùc sai khieán toâi laøm, toâi nhôù vieäc ñaõ laøm trong moäng, nhôù mình khoûa thaân chaïy khaép ñoâng taây vaø ñöùng ñaïi tieåu tieän”. Ngöôøi naøy theo Taêng xin Baát si Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy Baát si Tyø-ni thì goïi laø boán loaïi phi phaùp. Boán loaïi nhö phaùp laø: Neáu Tyø-kheo thaät söï cuoàng si taâm

BOÄ LUAÄT 6

trí ñieân ñaûo neân hieän töôùng cuoàng si, caùc Tyø-kheo hoûi: “Thaày coù nhôù ñöôïc nhöõng vieäc maø mình ñaõ laøm trong luùc cuoàng si hay khoâng?”, ñaùp: “Khoâng nhôù, ngöôøi khaùc khoâng sai khieán toâi laøm, toâi khoâng nhôù vieäc ñaõ laøm trong moäng, khoâng nhôù mình ñaõ khoûa thaân chaïy khaép ñoâng taây vaø ñöùng ñaïi tieåu tieän”. Ngöôøi naøy theo Taêng xin Baát si Tyø-ni, neáu Taêng cho ngöôøi naøy Baát si Tyø-ni thì goïi laø boán loaïi nhö phaùp. Haønh phaùp cuûa tyø-kheo ñöôïc Baát si Tyø-ni laø caùc Tyø-kheo khaùc khoâng ñöôïc baøn noùi toäi loãi cuûa tyø-kheo aáy nöõa, khoâng ñöôïc baûo nhôù nghó, khoâng ñöôïc theo hoûi, cuõng khoâng ñöôïc Tyø-kheo khaùc noùi toäi loãi tröôùc kia cuûa tyø-kheo aáy. Neáu theo hoûi thì phaïm Ñoät-kieát-la, nghe Tyø- kheo khaùc noùi cuõng phaïm Ñoät-kieát-la; neáu coøn baøn noùi nhöõng vieäc tröôùc kia hoaëc baûo nhôù nghó ñeàu phaïm Ba-daät-ñeà. e. Nhaân duyeân keát phaùp Thaät mích Tyø-ni: Ñaây laø loaïi Tyø-ni chieát phuïc, naêm chuùng ñeàu neân cho Thaät mích Tyø-ni, naêm thieân giôùi ñeàu neân cho Thaät mích Tyø-ni, Tyø-kheo vaø Tyø- kheo-ni neân hieän tieàn, ba chuùng döôùi khoâng hieän tieàn; khi cho Thaät mích Tyø-ni neân baïch töù yeát ma. Thaät mích Tyø-ni coù naêm loaïi phi phaùp vaø naêm loaïi nhö phaùp. Naêm loaïi phi phaùp laø neáu coù Tyø-kheo phaïm toäi Ba-la-di, truôùc töï noùi khoâng phaïm, sau laïi noùi laø phaïm. Neáu Taêng cho ngöôøi naøy Thaät mích Tyø-ni thì goïi laø phi phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho phaùp dieät taãn. Laïi coù Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la tröôùc töï noùi

khoâng phaïm, sau laïi noùi laø phaïm. Neáu Taêng cho ngöôøi naøy Thaät mích Tyø-ni thì goïi laø phi phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân tuøy toäi ñaõ phaïm maø cho phaùp trò toäi. Naêm loaïi nhö phaùp laø neáu coù Tyø-kheo phaïm Ba-la-di, tröôùc töï noùi toâi phaïm, sau laïi noùi laø khoâng phaïm. Neáu Taêng cho ngöôøi naøy Thaät mích Tyø-ni thì goïi laø nhö phaùp, vì sao, vì ngöôøi nay neân cho Thaät mích Tyø-ni. Laïi coù Tyø-kheo phaïm Taêng-giaø-baø-thi-sa, Ba-daät-ñeà, Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni, Ñoät-kieát-la tröôùc töï noùi toâi phaïm, sau laïi noùi laø khoâng phaïm. Neáu Taêng cho ngöôøi naøy Thaät mích Tyø-ni thì goïi laø nhö phaùp, vì sao, vì ngöôøi naøy neân cho Thaät mích Tyø-ni. Haønh phaùp cuûa tyø-kheo ñöôïc phaùp Thaät mích Tyø-ni laø Tyø-kheo nay khoâng ñöôïc cho ngöôøi khaùc thoï ñaïi giôùi, khoâng ñöôïc thoï ngöôøi khaùc y chæ, khoâng ñöôïc chöa nuoâi Sa-di, khoâng ñöôïc thoï giaùo giôùi Tyø-kheo-ni, neáu ñöôïc Taêng sai cuõng khoâng ñöôïc thoï giaùo giôùi Tyø-kheo-ni. Taêng ñaõ cho phaùp Thaät mích Tyø-ni thì khoâng ñöôïc taùi phaïm toäi naøy hoaëc toäi töông tôï vôùi toäi naøy hoaëc toäi naëng hôn toäi naøy. Tyø-kheo naøy khoâng ñöôïc quôû Taêng yeát ma, khoâng ñöôïc quôû ngöôøi laøm yeát ma, khoâng ñöôïc cöû toäi

Tyø-kheo thanh tònh, khoâng ñöôïc baûo ngöôøi khaùc nhôù nghó, khoâng ñöôïc gaïn hoûi cuõng khoâng ñöôïc nghe ngöôøi khaùc noùi toäi cuûa tyø-kheo khaùc, khoâng ñöôïc ngaên thuyeát giôùi, khoâng ñöôïc ngaên thoï giôùi, khoâng ñöôïc ngaên töï töù, khoâng ñöôïc baøn noùi loãi laàm cuûa tyø-kheo thanh tònh. Tyø-kheo naøy thöôøng phaûi töï khieâm toán, ñieàu phuïc taâm haïnh, tuøy thuaän chuùng taêng. Neáu khoâng tuaân theo nhöõng haønh phaùp naøy thì troïn ñôøi khoâng ñöôïc giaûi yeát ma naøy. f. Nhaân duyeân keát phaùp Ña mích dieät traùnh: Ña mích Tyø-ni laø phaûi caàu nhieàu nhaân duyeân vaø töø nhieàu ngöôøi ñeå dieät traùnh, vì söï vieäc coù nhieàu choã chöa ñöôïc döùt dieät. Khi phaùt theû ñeå xöû ñoaùn vieäc, taát caû Taêng ñeàu phaûi taäp hoïp, khoâng ñöôïc laáy duïc, vì sao, vì coù nhieàu ngöôøi noùi phi phaùp thì taát caû ñeàu phaûi ñeán laáy theû, khoâng ñöôïc laáy duïc gioáng nhö phaùp haønh baùt (ñöa baùt phaïm Xaû ñoïa khaép trong Taêng). Neáu vaãn khoâng theå xöû ñoaùn ñöôïc söï vieäc thì neân tìm caàu hai, ba hay moät Tyø-kheo trì ba taïng ôû trong Taêng phöôøng khaùc vaø keå laïi ñaày ñuû söï vieäc chöa ñöôïc xöû ñoaùn treân; vò Tyø-kheo ñöôïc boán chuùng toân troïng naøy neân ñaùp: “Khoâng theå hai beân cuøng noùi maø ñeàu ñöôïc thaéng, phaûi coù moät beân thaéng, moät beân thua”. Neáu noùi nhö theá thì goïi laø noùi nhö phaùp, neáu khoâng noùi nhö theá thì goïi laø noùi phi phaùp, caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi nhau raèng: “Neáu nhö phaùp xöû ñoaùn ñöôïc vieäc naøy maø coøn phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà, neáu quôû traùch vieäc naøy xöû ñoaùn khoâng nhö phaùp thì phaïm Ñoät-kieát-la”. Thaùc laïi tra lôïi: Thaùc laïi nghóa laø ñòa, tra lôïi nghóa laø truï, do vò naøy coù trí hueä thuø thaéng töï taïi, ñoái vôùi chaùnh phaùp baát ñoäng nhö ngöôøi truï treân ñaát khoâng coù nghieâng ngaû. Neân dieät öôùc heïn: Vì sôï söï vieäc daây döa khoù xöû ñoaùn, cuõng sôï coù ngöôøi cho laø nghe lôøi ngöôøi ñeán caàu seõ xöû ñoaùn thieân vò vaø cuõng sôï ngöôøi ñeán caàu lo cho baûn thaân hoï, neân khoâng cuøng öôùc heïn xöû ñoaùn söï vieäc. Neân boû vaø giao phoù laïi cho Taêng: Vì söï vieäc töø trong Taêng ñeán ñaõ khoâng theå dieät traùnh thì neân giao laïi cho Taêng

ôû choã ban ñaàu. Taêng hieän tieàn: Taêng vaân taäp, trong ñaây ngöôøi coù theå ngaên laïi khoâng ngaên, töùc laø taêng hoøa hôïp. OÂ-hoài-cöu-la: OÂ hoài nghóa laø hai, cöu la nghóa laø bình ñaúng, vò naøy taâm bình ñaúng khoâng hai nhö caùn caân thaêng baèng, vì caû hai (Thaùc laïi tra vaø OÂ-hoài-cöu-la) ñeàu coù naêm phaùp: Moät laø khoâng vì thöông maø boû qua cho ngöôøi phaïm toäi, hai laø khoâng vì gheùt maø trò phaït ngöôøi coù loãi, ba laø khoâng vì sôï maø xöû ñoaùn traùi phaùp, boán laø khoâng vì si maø khinh suaát khi

780 BOÄ LUAÄT 6

xöû ñoaùn vieäc, naêm laø bieát xöû ñoaùn hay khoâng xöû ñoaùn. Ngöôøi laáy duïc lìa ra xa moät chuùt: Vì sôï trong Taêng coù ngöôøi trôï giuùp seõ khoâng xöû ñoaùn ñöôïc vieäc, sôû dó laáy duïc laø muoán cho ngöôøi trôï giuùp sau seõ khoâng noùi nöõa. Neáu laäp theâm vò OÂ-hoài-cöu-la thì vieäc tranh caõi caøng taêng, e coù nguyeân do phaù Taêng, laøm trôû ngaïi vieäc haønh ñaïo neân phaûi caàn caàu nhieàu ngöôøi, nhieàu duyeân môùi xöû ñoaùn toát ñöôïc vieäc, khoâng caàn ngöôøi coù ñuû naêm phaùp. Sai söù ñeán Taêng ôû truù xöù gaàn: Neáu ñeán choã xa, söï vieäc aét taêng theâm, khoù theå xöù ñoaùn ñöôïc neân sai söù ñeán Taêng ôû truù xöù gaàn, neáu coù theå xöù ñoaùn ñöôïc thì chæ trong baûy ngaøy. Ñaõ phaù an cö: Luùc ñoù Phaät chöa khai cho xuaát giôùi ba möôi chín ñeâm. Nghe ôû choã kia coù baäc trì Ma ñaéc laëc giaø: Vì trong Phaät phaùp coù hai truï coät coù theå trì Phaät phaùp laø baäc toïa thieàn vaø baäc coù hoïc vaán, cho neân phaûi tìm caàu hai vò naøy. Ngöôøi truyeàn söï xöû ñoaùn: Laø troâng mong ngöôøi truyeàn söï coù theå khieán cho Taêng coù hoå theïn nghe theo lôøi can ngaên ñeå vieäc aùc ñöôïc tröø dieät thì toát. Laøm kyø haïn: Vì söï khôûi ra töø trong haï an cö neân tröø ba thaùng haï ra, laáy chín thaùng coøn laïi laøm kyø haïn ñeå dieät traùnh. Sôû dó ôû ngoaøi giôùi phaûi ñuû soá chuùng: Laø Taêng sai boán Tyø-kheo ra ngoaøi giôùi dieät traùnh, neáu xöû ñoaùn ñöôïc vieäc khoâng cho phaùt khôûi laïi nöõa thì neân trôû laïi trong giôùi laøm Taêng phaùp yeát ma. Ngöôøi coù naêm phaùp neân laäp ngöôøi haønh truø (phaùt theû) ñeå söï vieäc mau ñöôïc dieät traùnh. Maïnh coù ba tröôøng hôïp: Moät laø thaân coù söùc maïnh, hai laø yû vaøo ngöôøi coù theá löïc, ba laø giaøu tieàn cuûa. Töø truù xöù naøy ñeán truù xöù khaùc: Laø noùi söï vieäc xaûy ra ñaõ laâu vaø ñaõ traûi qua nhieàu nôi daây döa khoâng theå xöû ñoaùn ñöôïc, cho neân phaûi haønh truø ôû tröôùc nhieàu ngöôøi, khieán cho beân phi phaùp taâm phuïc vì ñuùng lyù khoâng coù thieân vò beân naøo. Neáu ngöôøi phaùt theû laø phi phaùp thì mong ngöôøi laáy theû phi phaùp nhieàu, ngöôøi phaùt theû laø nhö phaùp thì mong ngöôøi laáy theû nhö phaùp nhieàu; cho neân taát caû Taêng taäp hoïp laáy theû laø vieäc laøm quan troïng, ngöôøi nhö phaùp neân öôùc heïn vôùi nhau ñeå cuøng laáy theû nhö phaùp, khoâng ñeå cho nhieàu ngöôøi laáy theû phi phaùp. Ngöôøi ñöôïc boán chuùng toân troïng: Neáu soá theû cuûa hai beân baèng nhau, khoâng theå xöû ñoaùn ñöôïc vieäc thì ngöôøi truyeàn söï neân tìm ñeán ngöôøi coù phöôùc ñöùc ñöôïc moïi ngöôøi tín phuïc keå laïi ñaày ñuû söï vieäc, Tyø- kheo ñöôïc boán chuùng toân troïng naøy neân ñaùp: “Khoâng theå hai beân cuøng

noùi maø ñeàu ñöôïc thaéng, phaûi coù moät beân thaéng, moät beân thua". Neáu noùi nhö theá thì goïi laø noùi nhö phaùp, neáu khoâng noùi nhö theá thì goïi laø noùi phi phaùp, caùc Tyø-kheo neân noùi vôùi nhau raèng: "Neáu nhö phaùp xöû ñoaùn ñöôïc vieäc naøy maø coøn phaùt khôûi trôû laïi thì phaïm Ba-daät-ñeà, neáu quôû traùch vieäc naøy xöû ñoaùn khoâng nhö phaùp thì phaïm Ñoät-kieát-la". j. Nhaân duyeân keát phaùp Boá thaûo dieät traùnh: Sao goïi laø Boá thaûo Tyø-ni: Nhö coù moät truù xöù, caùc Tyø-kheo trong ñaây öa gaây goå nhau, caùc Tyø-kheo naøy neân hoøa hôïp laïi moät choã noùi vôùi nhau: "Caùc tröôûng laõo, chuùng ta maát maùt lôùn, khoâng ñöôïc gì caû, suy hao lôùn khoâng coù lôïi ích, laø ñaïi aùc baát thieän. Chuùng ta do loøng tin caàu ñaïo neân xuaát gia trong Phaät phaùp, nay laïi öa gaây goå nhau; neáu chuùng ta truy tìm nguoàn goác cuûa söï vieäc thì trong Taêng nhöõng vieäc chöa khôûi seõ khôûi, nhöõng vieäc ñaõ khôûi seõ khoâng theå döùt dieät", noùi roài cuøng taùc baïch: Neáu taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, Taêng nay duøng phaùp Boá thaûo Tyø-ni ñeå döùt dieät vieäc naøy. Baïch nhö vaäy. Ngay luùc ñoù caùc Tyø-kheo phaân laøm hai boä, moãi boä nhoùm laïi moät choã, trong hai boä chuùng naøy, neáu coù vò tröôûng laõo ñaïi thöôïng toøa, vò naøy neân noùi vôùi boä chuùng thöù nhaát raèng: "Chuùng ta maát maùt lôùn, khoâng ñöôïc gì caû, suy hao lôùn khoâng coù lôïi ích, laø ñaïi aùc baát thieän... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu vieäc ñaõ khôûi khoâng theå döùt dieät ñöôïc. Chuùng ta nay phaûi töï khuaát yù, nhöõng toäi maø chuùng ta ñaõ laøm tröø toäi Thaâu-lan-giaù vaø toäi töông öng Baïch y, nhöõng toäi khaùc chuùng ta neân hieän tieàn phaùt loà saùm hoái khoâng coù che daáu". Neáu trong boä chuùng naøy khoâng coù Tyø-kheo naøo ngaên vieäc naøy thì vò tröôûng laõo thöôïng toøa naøy neân ñeán noùi vôùi boä chuùng thöù hai raèng: "Chuùng ta maát maùt lôùn, khoâng ñöôïc gì caû... gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu tröø toäi töông öng Baïch y, nhöõng toäi khaùc chuùng ta neân töï vì mình vì ngöôøi hieän tieàn phaùt loà saùm hoái khoâng coù che daáu". Caùc Tyø-kheo trong boä chuùng thöù nhaát noùi: "Caùc thaày töï thaáy toäi khoâng?", ñaùp: "Thaáy toäi, nhö phaùp saùm hoái khoâng khôûi laïi nöõa", boä chuùng thöù hai cuõng noùi nhö theá. Ñaây goïi laø phaùp Boá thaûo Tyø-ni. Taát caû vieäc tranh caõi, vu baùng, phaïm toäi vaø hoøa hôïp ñeàu nhieáp thuoäc Hieän tieàn Tyø-ni; nhöng chæ coù vieäc hoøa hôïp phaûi duøng phaùp dieät traùnh thöù baûy naøy môùi döùt dieät ñöôïc. Taát caû vieäc thieän, baát thieän, voâ kyù, möôøi boán vieäc phaù taêng, saùu vieäc tranh caõi veà boån sanh goïi chung laø traùnh söï (nôi ngöôøi thì goïi laø traùnh, nôi Taêng thì goïi laø söï) thì neân duøng ba phaùp Tyø-ni laø hieän tieàn, ña mích vaø boá thaûo ñeå döùt dieät. Neáu do nôi thaáy nghe nghi, laøm hay khoâng laøm maø noùi laø phaïm, goïi chung laø xuaát söï (neâu ra söï vieäc, nôi ngöôøi thì goïi laø xuaát, nôi Taêng thì goïi laø söï) thì

neân duøng boán phaùp Tyø-ni laø hieän tieàn, öùc nieäm, baát si vaø thaät mích ñeå döùt dieät. Neáu vieäc phaùt sanh töø thaân khaåu yù goïi chung laø phaïm söï thì neân duøng hai phaùp Tyø-ni laø hieän tieän vaø töï ngoân ñeå döùt dieät. Neáu laø vieäc thuoäc Ñôn baïch yeát ma, baïch nhò yeát ma, baïch töù yeát ma, boá taùt, töï

töù, yeát ma cöû möôøi boán haïng ngöôøi… töï Taêng naøy ñeán Taêng kia laø goác cuûa söï vieäc, goïi chung laø taùc söï thì chæ caàn duøng moät phaùp Hieän tieàn Tyø-ni ñeå döùt dieät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.